

VOOR IEDEREEN

**Verkiezingsprogramma van SP Nijmegen
voor de Gemeenteraadsverkiezingen
van 14 / 15 / 16 maart 2022**

SP **NIJMEGEN**

De programmacommissie:

Petra Molenaar (voorzitter), Stijn Vat, Biljana Marković,
Menno Uphoff en Hans van Hooft.

VOOR IEDEREEN

**Verkiezingsprogramma van de SP Nijmegen
voor de Gemeenteraadsverkiezingen
van 14 / 15 / 16 maart 2022**

INHOUD

VOOR IEDEREEN	6
1 WONEN	8
2 WIJKEN EN OPENBARE RUIMTE	10
3 VAN GRIJS NAAR GROEN	12
4 ECONOMIE EN ARBEIDSMARKT	14
5 INKOMEN EN ARMOEDEBESTRIJDING	16
6 ZORG EN WELZIJN	18
7 SPORT, CULTUUR EN ONDERWIJS	20
8 EEN MOBIELE STAD	22
9 BESTUUR, BELASTINGEN EN MIDDELEN	24

VOOR IEDEREEN

De overheid is er voor iedereen. En toch heeft inmiddels meer dan de helft van de mensen weinig tot geen vertrouwen in diezelfde overheid. Dat wantrouwen komt niet uit de lucht vallen. Tientallen jaren rechts beleid in Den Haag hebben het vertrouwen in de overheid als hoeder van het algemeen belang flink uitgehold. Jarenlang is er steevast gekoerst op meer marktwerking, het uitkleden van belangrijke overheidstaken, meer ieder voor zich, en wetten en regels die vooral het kapitaalkrachtige deel van de bevolking bevoordelen en degene die het wat minder hebben steevast benadelen. Jongeren, studenten, werkenden en werkzoekenden, huurders en ouderen: bijna iedereen heeft afgelopen jaren ingeleverd.

Tijdens de coronacrisis leek het neoliberalisme even op zijn retour, met een overheid die met stevige steunpakketten veel kleine ondernemers en bedrijven overeind hield, zzp-ers steunde en daarmee liet zien dat onze economie, ons land, van ons allemaal is. Maar dat vertrouwen in onze overheid verdween al snel toen iedereen kon zien hoe grote multinationals weer de meeste miljoenen binnen schraapten en hoe big pharma miljarden cadeau krijgt voor vaccins waarvan de kennis voor 99 procent met overheidsgeld is betaald. Bij een rechtse overheid geldt altijd: private rijkdom voor enkelen en publieke armoede voor velen.

In dertig jaar tijd is 25 procent economische groei vrijwel volledig verdwenen in de goed gevulde portemonnee van kapitaalbezitters. Het verklaart waarom het aantal miljonaars jaarlijks pijlsnel groeit en waarom het gemiddeld netto besteedbaar inkomen van werkenden over dertig jaar gerekend gelijk is gebleven. Het minimumloon en de daaraan gekoppelde uitkeringen zijn zelfs meer dan 30 procent achtergebleven op de gemiddelde loonontwikkeling.

Dertig jaar rechtse politiek heeft geen einde gemaakt aan de werkloosheid. Waar het de grondwettelijke taak van de Nederlandse overheid is om te streven naar volledige werkgelegenheid, is het niet in het politieke belang van het grote bedrijfsleven om werkloosheid volledig uit te bannen. Daarmee worden de lonen laag gehouden, de vakbonden zwak en zijn er voldoende mogelijkheden om werklozen en bijstandsgerechtigden weg te zetten als fraudeurs en profiteurs. Zo organiseren rechtse politici verdeeldheid onder de bevolking en stelt vrijwel niemand zich de vraag waarom de overheid niet doet wat ze moet doen: de economie organiseren voor iedereen.

Dertig jaar rechtse politiek heeft de volkshuisvesting volledig overgeleverd aan de markt. De welvarendste helft van Nederland krijgt hypotheekrenteaftrek (wat feitelijk een bankensubsidie is omdat je met hetzelfde inkomen meer kunt lenen), en het minst welvarende deel betaalt maandelijks 70 euro extra aan huur om de verhuurdersheffing voor sociale huurwoningen te bekostigen. De wereld op zijn kop. Gevolg: steeds hogere huren en minder sociale huurwoningen en peperdure koopwoningen die geen starter kan betalen.

Na dertig jaar rechtse politiek is er nauwelijks iets gedaan aan de klimaatcrisis. Nederland loopt hierin achter op vrijwel alle landen in Europa. We hadden al genoeg wind op zee en zonnecellen op het dak kunnen hebben, als de overheid hierin serieus had geïnvesteerd. Aardwarmte had al een duurzaam en betaalbaar alternatief kunnen zijn voor gas, als er serieus onderzoek was gedaan. Waar de rechtse overheid huishoudens met torenhoge energierekeningen en energiebelastingen op kosten jaagt, mogen grootverbruikers nog steeds vrijwel belastingvrij enorme hoeveelheden fossiele energie opstoken. Een beter klimaat begint niet bij jezelf en is geen private taak. Een duurzame economie is een collectieve opdracht voor de overheid, voor iedereen.

Dertig jaar rechtse politiek heeft ons land niet beter gemaakt, maar doodziek. Hoogste tijd om Nederland beter te maken, om te beginnen in Nijmegen, met:

- √ goede, betaalbare, energiezuinige woningen voor iedereen
- √ recht op werk en een fatsoenlijk inkomen voor iedereen
- √ een duurzame stad met schone lucht, met natuur en groen in de buurt voor iedereen
- √ veilig fietsen, betaalbaar parkeren en supervoordelig openbaar vervoer voor iedereen
- √ schone en veilige wijken met genoeg voorzieningen en ontmoeting voor iedereen
- √ goede zorg voor iedereen
- √ sport en cultuur voor iedereen
- √ goed onderwijs voor iedereen
- √ een betaalbare stad met halvering van de belastingen voor iedereen

Met de SP kies je radicaal vóór Nijmegen, vóór een stad voor iedereen. Je kiest vóór grote plannen, haalbaar en betaalbaar, die een einde maken aan ieder voor zich. Met de SP kies je radicaal vóór samenwerken in plaats van meer marktwerking en concurrentie. Je kiest radicaal vóór eerlijk delen in plaats van verdeel en heers. De SP kiest radicaal voor een betere wereld voor iedereen, een beter Nederland voor iedereen, een mooier en leefbaarder Nijmegen voor iedereen.

Waar kies jij voor op 14 / 15 / 16 maart 2022? Kies met je hart en met je verstand. Kies voor iedereen.

1 WONEN

Nederland zit in een wooncrisis en dat is voor Nijmegen niet anders: er is woningnood, een groot tekort aan betaalbare sociale huurwoningen en prijzen van koopwoningen zijn voor starters onbetaalbaar. Als stad groeien we en het tekort aan betaalbare woningen wordt alleen maar groter. De wachttijd voor een sociale huurwoning is schrikbarend lang (15 jaar of meer), de huurprijzen rijzen de pan uit en het achterstallig onderhoud en het energiezuinig maken van huurwoningen laten te wensen over. Eigenaren van een koopwoning zijn vaak beter af. Een hypotheek is veelal financieel aantrekkelijker dan huren. Helaas is het bijna onmogelijk om een huis te kopen. Een koopwoning is om in te wonen en niet om mee te speculeren. En dat laatste, speculeren, wordt volop gedaan. Onze schaarse woningvoorraad wordt verpatst aan de markt; aan de pandjesbazen, de huisjesmelkers en beleggers, die de leefbaarheid in de wijken onder druk zetten en studenten en starters een poot uit te draaien. En het kan allemaal, want de koopsector is 'vrij'. De tweedeling in de Nijmeegse wijken is merkbaar en zichtbaar.

De woningmarkt zit op slot. Er zal de komende periode dus extra gebouwd moeten worden in zowel de betaalbare sociale huursector als in het segment goedkope koop. Maar het gaat niet alleen om bouwen, we moeten er ook voor zorgen dat bestaande bouw goed gebruikt wordt. De afbraak van de volkshuisvesting moet stoppen en voor vastgoedeigenaren die over de rug van anderen alleen maar rijker worden, is in Nijmegen geen plaats.

Voor iedereen bouwen we woningen

- We voeren een bouwversnelling door en bouwen de komende 5 jaar 10.000 woningen en 2000 studentenwoningen die gepland staan voor de periode tot 2030. We zetten in op de bouw van veel meer betaalbare huur- en koopwoningen, door als gemeente zelf de regie in handen te nemen.
- Van alle nieuwbouwwoningen is komende periode 50% sociale huur. Daarmee halen we de opgelopen achterstand van afgelopen jaren in.
- Nieuwbouw koopwoningen moeten betaalbaar zijn voor iedereen. Daarom bouwen we 80 procent van de koopwoningen onder de NHG-grens van € 355.000 (prijspeil 2022), waarvan de helft goedkope koop onder de € 220.000, speciaal voor starters. Verder bieden we meer mogelijkheden voor zelfbouw.
- Voor gesprekken over de sociale woningbouw zijn voornamelijk de Nijmeegse woningcorporaties onze gesprekspartner en worden de afspraken helder, controleerbaar en afdwingbaar in de prestatieafspraken vastgelegd. Er worden de komende vier jaar minimaal 4000 sociale huurwoningen gebouwd: 800 met een maximale huur tot € 420,00; 2400 woningen met een huur tot € 675,00 en 800 woningen met een huur tot maximaal € 752,33.
- Naast deze afspraken is er ruimte voor de verkoop van maximaal 500 sociale huurwoningen per jaar (aan zittende huurders), waarbij dan wel de eis is dat er per verkochte woning minimaal twee sociale huurwoningen worden teruggebouwd (dus extra op de al eerder genoemde 4000 woningen). Zo komen er jaarlijks mogelijk 500 goedkope koopwoningen én dus ook 500 sociale huurwoningen extra beschikbaar.
- Het bouwen van voldoende, betaalbare sociale huurwoningen (huurgrens tot € 752,33) is normaal gesproken een taak van woningcorporaties, maar die hebben het de afgelopen jaren flink laten afweten. Zolang woningcorporaties onvoldoende sociale huurwoningen bouwen, neemt de gemeente deze taak over door zelf te investeren in de bouw van meer betaalbare sociale huur.
- Sociale huurwoningen die de gemeente zelf bouwt, worden ondergebracht in een nieuwe woningbouwvereniging waar huurder volledig zeggenschap over hebben.
- Op gemeentelijke grond bestemd voor woningbouw gaan we projectontwikkelaars uitsluiten en gaat de gemeente zelf koopwoningen en sociale huurwoningen bouwen voor zover woningcorporaties die taak niet op zich nemen.
- Voor alle nieuwbouwprojecten zetten we erfpacht in. Voor duurdere woningen wordt dat een hogere erfpacht, voor goedkopere woningen een lage erfpacht. Hiermee kunnen we de betaalbaarheid van sociale koop en huur garanderen.
- Voor alle nieuwe koopwoningen geldt een zelfbewoningsplicht en een anti-speculatiebeding, zodat betaalbare koopwoningen ook in de toekomst betaalbaar blijven. Daarnaast zetten we in op andere wetgeving die dit ook voor bestaande woningen mogelijk maakt.

Voor iedereen betaalbaar wonen

- De sociale huur moet in de toekomst toegankelijk worden voor meer groepen mensen en verschillende inkomens (lage én middeninkomens).
- Van alle vrijgekomen woningen bieden woningcorporaties minimaal 20% aan voor jonge starters met een huurprijs onder de 420,00 euro per maand.
- Betaalbare huurwoningen en koopwoningen moeten over de hele stad verspreid worden voor een evenwichtige, gelijkmatige en gemengde verdeling.
- Zolang woningcorporaties onvoldoende nieuwe huurwoningen bouwen, zetten we een stop op verkoop en sloop van sociale huur.
- Verkoop van een corporatiewoning mag aan de zittende huurder, maar ook aan andere huurders van de corporatie met een zelfbewoningsplicht, anti-speculatiebeding, en terugkoopgarantie.
- Woonlasten voor huurders mogen niet stijgen door verduurzamings- en klimaatmaatregelen door woningcorporaties. Dit geldt ook voor renovatie en achterstallig onderhoud.
- Er komt een verbod op het opkopen van huizen door speculanten en beleggers door invoering van een zelfbewoningsplicht op zowel nieuwbouw als bestaande bouw.
- Huurders en woningzoekenden worden beschermd tegen ongewenst verhuurgedrag van particuliere verhuurders en huisjesmelkers. Zij worden hard aangepakt conform de nieuwe wet Goed Verhuurderschap.
- Huurders krijgen volledige zeggenschap over het huurprijsbeleid, investeringen en andere belangrijke beslissingen, zoals verkoop van woningen van de woningcorporaties.
- We omarmen nieuwe woonvormen door transformaties van bestaande wooncomplexen, kantoorpanden, fabriekshallen voor verschillende groepen woningzoekenden.
- Het huidige meettijd-systeem bij woningtoewijzing wordt vervangen door de woonduur van de woningzoekende.
- We stellen in samenwerking met Huurteams Nijmegen een Meldpunt Ongewenst Verhuurdersgedrag in. Verhuurders die huurders intimideren, te hoge huren vragen en hun panden slecht onderhouden komen op de zwarte lijst en worden actief geweerd.

Meer woningen voor iedere jongere en student

- Nijmeegse jongeren worden vanaf 18 jaar automatisch ingeschreven bij Entree, om hun kansen op een woning te vergroten.
- We nemen huisjesmelkers de wind uit de zeilen met de bouw van 2000 kamers voor studenten in de komende vier jaar en 500 sociale huurwoningen voor jongeren. Studentenhuisvester SSH& heeft de taak om zorg te dragen voor fatsoenlijke studentenhuisvesting en de tekorten de komende jaren in te lopen. Als het de SSH& niet lukt, gaat de gemeente zelf bouwen.
- Het marktaandeel van SSH& zal stapsgewijs fors uitgebreid worden van 35% naar 50%.
- Studentenwoningen worden over de hele stad verspreid.

Meer zorgwoningen voor iedereen

- Ouderen krijgen voorrang om in hun eigen wijk te blijven wonen en kunnen verhuizen naar een kleinere woning zonder huurverhoging. Daarmee bevorderen we de doorstroming en krijgen starters meer kans op een woning.
- We zetten in op het Zorgbuurthuis: een kleinschalige woonzorgvoorziening, waar ouderen in hun eigen, vertrouwde omgeving blijven wonen indien er zorg nodig is.
- Voormalige seniorencomplexen (55+ woningen) krijgen weer het label seniorenwoning als bewoners hierom vragen.
- Voor mensen met een handicap of beperking die een woning zoeken, breiden we het aanbod aan rolstoeltoegankelijke en zogeheten zorg+ woningen uit. Ook draaien we de bezuinigingen terug voor (kleine) aanpassingen van de woning.

2 WIJKEN EN OPENBARE RUIMTE

Over het algemeen zijn Nijmegenaren behoorlijk tevreden met hun eigen wijk. Het gemiddelde waarde-ringscijfer is in Nijmegen een 7,6. Maar tegelijkertijd zijn er ook verschillen. Inwoners van bijvoorbeeld Dukenburg, Lindenholt, Hatert en Nijmegen West zijn beduidend minder tevreden. Mensen maken zich vooral zorgen over vervuiling van de openbare ruimte door rommel en zwerfvuil, (verkeers)onveiligheid en afname van voorzieningen in de buurt. De Nijmegenaar wil bovendien actief betrokken worden bij ontwik-kelingen in zijn eigen wijk en meer zeggenschap hebben. Deze betrokkenheid is nodig, want iedereen wil een schone en prettige leefomgeving hebben en zich veilig kunnen voelen in de eigen wijk.

De wijken moeten weer centraal staan in Nijmegen. Mensen maken tenslotte hun eigen wijk en zorgen dat de sociale samenhang in de wijk voor iedereen toeneemt. Daarvoor is het nodig dat er in elke wijk genoeg mogelijkheden voor ontmoeting zijn, het voorzieningenaanbod op peil is en overlast tegengegaan wordt. Ook moet er geïnvesteerd worden in de openbare ruimte in elke wijk. Niet alleen voor de veiligheid, maar ook om samen leuke dingen te kunnen ondernemen. Een prettige openbare ruimte is bovendien groen. We moeten dat groen niet alleen beschermen, maar we moeten de stad nog groener maken.

De wijk weer centraal voor iedereen

- Er wordt niet bezuinigd op wijkvoorzieningen zoals een speeltuin voor de kinderen, een bibliotheek, maar ook niet op een wijkcentrum of een andere accommodatie voor allerlei buurtactiviteiten en samenkomsten.
- In elke wijk is er minstens een (wijk)accommodatie beschikbaar op loopafstand waar volwassenen, kinderen en jongeren terecht kunnen. Bewonersinitiatieven en -activiteiten krijgen voorrang: er is altijd ruimte om wijkbewoners en hun activiteiten onder te brengen.
- In elke wijk is er een duidelijk aanspreekpunt van de gemeente voor wijkbewoners. Inwoners moeten weten bij wie ze terecht kunnen over zaken zoals de fysieke openbare ruimte, de sociale omgeving en de openbare veiligheid.
- Wij sluiten geen wijkcentra, maar zetten in op het verhogen van de bezettingsgraad. Dat wil zeggen dat de beschikbare ruimte zoveel mogelijk gebruikt dient te worden door buurtbewoners en (maatschappelijke) organisaties.
- Het onderhoud van verouderde wijkcentra pakken we aan, samen met bewoners en gebruikers.
- In wijkaccommodaties zetten we in op meer zelfbeheer van wijkbewoners.
- In wijkcentra handhaven we het nultarief voor wijkbewoners en gaan de prijzen van consumpties niet omhoog.
- Het onderhoudsbudget voor de openbare ruimte in de wijken wordt stapsgewijs met 1 miljoen euro extra verhoogd om achterstallig onderhoud aan te pakken van fietspaden, straten, pleinen en het straatmeubilair.
- We blijven wijkbewoners, buurtcommissies, wijkraden betrekken over wijkaanpak-plannen van sociale voorzieningen in de wijk.
- Inzet op verbeteren van de sociale cohesie en leefbaarheid door stimuleren en financieren van inwonersinitiatieven en -activiteiten.
- Feest voor iedereen: bewoners kunnen 2x per jaar een feest organiseren in hun straat of wijk.
- Ieder stadsdeel heeft een bibliotheek. Nijmegen Noord krijgt een volwaardige bibliotheek.
- Stadsdelen Dukenburg en Nijmegen Noord krijgen een nieuwe kinderboerderij / dierenweide.

Voor iedereen een schone wijk

- Nijmegen is landelijk gezien voorloper als het gaat om afvalscheiding; dit willen we zo houden. We handhaven het huidige systeem van afvalinzameling. Echter, wanneer nascheiding door machines in de toekomst een beter alternatief blijkt, passen we ons systeem van afvalinzameling daarop aan.
- De prijs van de gemeentelijke vuilniszakken wordt niet verhoogd. Zo voorkomen we illegale dumping.
- Bestaande initiatieven om de stad schoon te houden blijft de DAR ondersteunen, waaronder de inzet van wijkvegers en wijkhelden.
- Nieuwe initiatieven voor een schone leefomgeving die zwerfvuil en afvaldumping tegengaan worden omarmd en krijgen alle steun.
- Op groen in de openbare ruimte wordt niet bezuinigd en waar mogelijk maken we extra groen.
- Achterstallig onderhoud aan groen wordt aangepakt.

- Bestaande bomen worden beter beschermd, voor elke boom vanaf stamdiameter 20 cm moet een kapvergunning worden aangevraagd.
- Bomen worden nooit gekapt ten gunste van zonnepanelen.
- Voor groen in zelfbeheer door wijkbewoners komt extra geld beschikbaar vanuit het wijkbudget openbare ruimte. Zelfbeheer zorgt voor meer betrokkenheid en draagt bij aan de kwaliteit van groen.

Een veilige wijk voor iedereen

- We stellen in de hele stad buurtconciërges en wijktoezichthouders aan om het toezicht in de wijken te vergroten.
- Geen enkele buurt hoort langdurig (drugs)overlast te hebben. Door strenge handhaving vegen we probleemgebieden schoon.
- Met preventie via jongerenwerk voorkomen we dat de jeugd op het verkeerde pad geraakt. Verloederde buurten en straatjes worden opgeknapt om ze minder aantrekkelijk voor dealers te maken.
- Overlast in het centrum en de ringstraten wordt aangepakt.
- Iedereen kan veilig en zonder hindernissen naar openbare gebouwen: deze zijn toegankelijk voor iedereen.
- We steunen het experiment met legale wietteelt waar Nijmegen aan meedoet. Dat zal leiden tot een forse vermindering van het aantal wietplantages in de wijk en tot afname van drugscriminaliteit. Legale teelt betekent betere controle op de kwaliteit en veiligheid van verkocht wiet, en neemt criminelen de wind uit de zeilen.

3 VAN GRIJS NAAR GROEN

In Nijmegen staat duurzaamheid hoog in het vaandel. De recente droogtes, hittegolven en hoogwaterproblematiek hebben eens te meer aangetoond waartoe klimaatverandering kan leiden. Afgelopen jaren is er behoorlijk ingezet op het vergroenen van de stad. Maar er zijn ook nog flinke verschillen tussen de wijken. Bovendien kampen delen van de stad nog altijd met te vuile lucht als gevolg van industrie, scheepvaart en verkeer.

We zetten daarom fors in op het verduurzamen van de energieproductie. Het gebruik van fossiele brandstoffen gaan we tegen. Daarnaast pakken we de uitstoot van gifstoffen door bedrijven die onze leefomgeving verpesten, harder aan. Het is belangrijk dat de luchtkwaliteit beter wordt gemeten en daarom breiden we het aantal meetpunten uit en ondersteunen we bewonersinitiatieven die de leefomgeving verbeteren. Het stadseiland Veur Lent wordt niet verder volgebouwd met peperdure woningen, maar wordt juist bebost zodat het als recreatiegebied en groene long van de stad kan fungeren. Veur Lent, Nijmegen-West en de Prins Mauritssingel krijgen prioriteit bij de aanleg van bomen en struiken. Ook wordt de groene buffer verder uitgebreid.

Een groene stad voor iedereen

- Stadseiland Veur Lent: Geen gebouwen maar bomen. Veur Lent is een unieke plek in de stad met een belangrijke recreatiefunctie. Samen met bewoners wordt van het stadseiland een groene oase gemaakt met de aanleg van tiny forests. Ook in de toekomst mag niet op het eiland worden gebouwd en behoudt het haar recreatiewaarde.
- Versteende wijken worden met voorrang voorzien van parkjes, groenvoorzieningen en schaduwplekken. Buurtbewoners worden hier actief bij betrokken.
- Het gebruik van schone vormen van vervoer -de fiets en de bus voorop- wordt gestimuleerd. De wijken die ver van het centrum af liggen krijgen meer geld voor fietsinfrastructuur en worden beter bereikbaar met het openbaar vervoer.
- Een groene stad is ook een diervriendelijke stad. Dieren worden beschermd tegen mishandeling en verwaarlozing. Evenementen met dieren krijgen geen vergunning. Bio-industrie is binnen de gemeentegrenzen niet welkom.

Een duurzaam Nijmegen voor iedereen

- Bij nieuwbouwprojecten wordt meer natuurinclusief en groen gebouwd. Huizenbouw met duurzaam,- en regionaal geproduceerd hout moet door de gemeente worden gestimuleerd om CO2 te besparen. Voor sociale huurwoningen en goedkope koopwoningen gaat betaalbaarheid voor natuurinclusiviteit.
- De gemeente stimuleert initiatieven om hittestress tegen te gaan. Dat doen we door verder te gaan met het ontregelen van tuinen (operatie steenbreek), gebouwen te witten, op versteende locaties buurtmoestuinen op te richten en bestaande daken te vergroenen met beplanting.
- De gemeente dient het goede voorbeeld te geven. Publieke gebouwen worden verder verduurzaamd en de gemeente stapt over op een duurzame bank. Inkopen worden lokaal en ecologisch verantwoord gedaan. Voor 2030 is de gemeente Nijmegen klimaatneutraal.
- De isolatie van woningen en aanleg van zonnepanelen op alle beschikbare daken krijgen prioriteit bij het verdelen van duurzaamheidssubsidies. Hiermee voorkomen we tevens dat huishoudens de dupe worden van de extreme stijging van de gasprijzen. Minstens de helft van het budget voor woningverduurzaming dient ten goede te komen aan huurders.

Voor iedereen duurzame energie

- Het streven om van het gas af te gaan is goed voor de lange termijn, maar wordt wat de SP betreft pas uitgevoerd zodra er zekerheid is over voldoende beschikbaarheid van de beoogde warmtebronnen (restwarmte ARN en aardwarmte). Uitbreiding van het warmtenet vindt alleen plaats met ruime instemming van wijkbewoners en duidelijkheid over de gevolgen en kosten voor de bewoners. Van het gas af gaan we alleen als de energierekening voor bewoners omlaag gaat. Leveringsmonopolies door marktpartijen accepteren we niet.
- In Nijmegen is geen plek voor biomassa centrales. Biomassa kost enorm veel hout en levert daarnaast schadelijke gassen op. Alleen écht groene energiewinning is welkom in Nijmegen. Duurzame energie coöperaties die worden opgezet door en voor bewoners verdienen alle ondersteuning.

- Windenergie mag niet leiden tot overlast voor bewoners. Nieuwe molens plaatsen we op industriegrond of weilanden en niet nabij woonwijken. Voldoende afstand tot woningen is daarbij een harde eis.
- Infrastructuur voor duurzame walstroom wordt door de gemeente verder uitgebreid naar alle scheepshavens.
- Nijmegen onderzoekt de mogelijkheden van visvriendelijke energiewinning met waterkracht uit de Waal.
- We koersen op zero-emissie voertuigen wanneer bussen vervangen worden.
- Zonnepanelen leggen we nooit aan ten koste van het landschap. We leggen geen weilanden of waterplassen vol met zonnepanelen. Wel zetten we zonnepanelen in op slimme locaties die zo een dubbele functie krijgen. Hiervoor benutten we bestaande daken van (bedrijfs)panden en geluidswallen langs spoorwegen en snelwegen, zoals de A73.
- Er komt een verbod op reclame voor fossiele brandstoffen in de openbare ruimte, bij bushaltes en langs openbare wegen. Voorbeelden zijn reclame voor producten van oliemaatschappijen, aanbiedingen van vluchten van vliegmaatschappijen, etc.

Schone lucht voor iedereen: stop de vervuiling

- Schone lucht in alle stadsdelen. Het meetnetwerk luchtkwaliteit wordt uitgebreid, te beginnen in Nijmegen-West en rondom de N325 in Lent. Bewoners hebben recht op permanente betrouwbare gegevens over de uitstoot van benzeen, PAK's, stikstof en fijnstof. Elektronische neuzen (E-noses) worden voor zowel bewoners als bedrijven toegankelijk gemaakt, zodat gegevens over luchtkwaliteit altijd up to date zijn. Dit doen we ook met fijnstofmeters via citizen science projecten. Op deze manier wordt duidelijk waar de bronnen liggen.
- De gemeente treedt hard op tegen bedrijven die milieuwetgeving en geluidsnormen overschrijden. Vervuilende industrie dient permanent de uitstoot te meten bij de bron (schoorsteen) en alle gegevens publiek toegankelijk te maken. Op overschrijdingen van de normen wordt streng gehandhaafd.
- Nieuwe bedrijvigheid op industriegebieden wordt alleen toegestaan als deze schoon en omgevingsvriendelijk is.
- De groene buffer in West wordt groener gemaakt met tiny forests en voedselbosjes.

4 ECONOMIE EN ARBEIDSMARKT

De langdurige coronamaatregelen hebben het voor veel bedrijven heel moeilijk gemaakt. Met name de horeca-, cultuur- en evenementensector hebben flinke klappen moeten incasseren. Komende jaren dreigt bovendien groeiende leegstand in de binnenstad. Vooral kleine ondernemers, zzp'ers, mensen met een flexcontract en jongeren zagen hun inkomen drastisch teruglopen. Sommigen verloren zelfs hun baan. Daarnaast zagen we ook dat het voor mensen die al aan de kant stonden, alleen maar nog moeilijker werd om werk te vinden. In Nijmegen moet iedereen die wil werken daar ook de kans toe krijgen. Werk is immers niet alleen goed voor je portemonnee, het zorgt ook voor sociale contacten, een fijn dagritme en het gevoel ertoe te doen. Een arbeidsbeperking mag geen reden zijn om aan de kant te staan. En als je werkt, moet dat ook lonen. Komende periode moet de gemeente daar meer op inzetten, zeker nu de arbeidsmarkt meer kansen biedt dan ooit. Maar werken is niet voor iedereen vanzelfsprekend. In Nijmegen hebben we daarom ook oog voor mensen die niet kunnen werken, en waarderen we mensen die zich op een andere manier voor onze stad en hun medemens inzetten.

Voor iedereen een stevige lokale economie

- Met ons industriebeleid richten we ons op schone, duurzame, kennisintensieve maakindustrie waarbij innovatie, onderzoek en productie hand in hand gaan met veel banen voor praktisch opgeleiden. We zetten in op een uitbreiding van de Novio-Techcampus. We zien hier een enorme groeikans voor hoogwaardige, duurzame werkgelegenheid in de stad.
- Samen met gevestigde bedrijven maken we een acquisitieplan om nieuwe bedrijven naar de stad te trekken. Daarbij zijn de gevestigde bedrijven onze belangrijkste ambassadeurs.
- Op de Winkelsteeg zetten we in op gemengde functies voor industrie, woningbouw en sport met een nieuw zwemparadijs. De gevestigde schone industrie belemmeren we niet in haar toekomstige mogelijkheden.
- Voor startende ondernemers zorgen we voor voldoende goedkope bedrijfsruimten waarbij we zoveel mogelijk clusters maken van vergelijkbare activiteiten om kruisbestuiving te stimuleren. Honig en Vasim worden culturele hotspots met goedkope ruimte voor kunst en culturele ondernemers.
- Distributie van goederen is nu nog onvoldoende georganiseerd waardoor vaak halflege vrachtwagens door de hele stad rijden om goederen af te leveren. Samen met binnenstadondernemers en winkelbedrijven maken we een distributieplan om het aantal onnodige verkeersbewegingen verder te beperken.
- We geven ruim baan aan de ontwikkeling van een stadscamping. Daarmee stimuleren we toerisme, zonder hoge hoteltorens te bouwen.

Werk voor iedereen

- Voor iedereen die kan en wil werken, garanderen we werk waardoor bijstand grotendeels overbodig wordt. Om dit mogelijk te maken zorgt de gemeente voor 500 basisbanen in de (semi-)publieke sector, waaronder 100 buurtconciërges en wijktoezichthouders. Verder valt ook te denken aan wijkvegers, speeltuinbeheerders, activiteitenbegeleiders, medewerkers voor boodschappen- en/of klusdiensten, hulp bij sportclubs en al het andere waar Nijmegen nog socialer door wordt.
- Om mensen te helpen een passende baan te vinden, investeren we in goede loopbaanbegeleiding en persoonlijk contact. Iedereen heeft talenten, door meer aandacht en maatwerk moeten deze beter benut worden.
- We gaan meer dan nu gebruik maken van loonkostensubsidies. We zetten niet alleen de wettelijke loonkostensubsidies in, maar voegen daar Nijmeegse loonkostensubsidies aan toe. Daardoor krijgen werkzoekenden veel meer mogelijkheden om werk te vinden dat bij ze past.
- Iedereen die op zoek is naar een baan kan ervoor kiezen om gebruik te maken van 1500 euro aan om- en bijscholingsbudget of een leerwerktraject. Vooral hoger-opgeleiden met een laag inkomen hebben die kans nu nauwelijks, daar moet verandering in komen.
- We breiden de mogelijkheden voor leerwerktrajecten voor praktisch opgeleiden uit, met name in sectoren waar veel vraag naar arbeid is (techniek, ICT, groen, horeca, zorg).
- Talenten van mensen laten zich niet altijd uitdrukken in diploma's. Ook mensen zonder de juiste diploma's, maar met de juiste vaardigheden, hebben recht op een passende baan. We maken hierover afspraken met werkgevers.
- ZZP'ers en mensen met een flexcontract die hulp nodig hebben bij hun bedrijfsvoering of een herstart kunnen bij de gemeente terecht voor financieel advies en hulp bij schulden.

- Vooral jongeren zijn door de coronacrisis extra hard geraakt. Jongerenwerkloosheid krijgt deze periode extra aandacht. Samenwerking met mbo, hbo en wo wordt versterkt zodat schoolverlaters en werkloze jongeren sneller in beeld zijn bij de gemeente en het Regionaal WerkBedrijf.
- Migranten die in afwachting zijn van een status, mogen nu niet werken, terwijl juist deelnemen aan de maatschappij psychische en sociale problemen kan voorkomen. De gemeente gaat zich inzetten om deze mensen betaald werk aan te bieden en inkomsten voor hen te beheren in een zogenaamd spaarpotje. Dit geld kunnen ze opnemen als hun status verleend is.
- De gemeente werkt niet samen met commerciële re-integratie-bureaus die slechts winst willen maken over de rug van werkzoekenden.
- De gemeenteraad krijgt weer volledige zeggenschap over hoe het geld bij het Regionaal Werkbedrijf wordt besteed. Daarbij moet de tevredenheid van werkzoekenden en ondernemers over de dienstverlening omhoog. Gebeurt dat niet, dan stoppen we met het Regionaal Werkbedrijf.

Iedereen met een arbeidsbeperking kan meedoen

- We willen dat zoveel mogelijk mensen met een arbeidsbeperking bij een reguliere werkgever aan het werk kunnen, waarbij ze divers werk kunnen doen, er genoeg persoonlijke aandacht is en ze zichzelf kunnen ontwikkelen. Uitbreiding van saai productiewerk in massale hallen voor deze groep keuren we af.
- De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld en neemt meer mensen in dienst die anders niet aan betaald werk kunnen komen.
- Het ziekteverzuim in de sociale werkvoorziening is te hoog, dat moet beter. We vragen medewerkers zelf wat ze nodig hebben om met meer plezier naar hun werk te gaan en daar luisteren en handelen we ook echt naar.

Vrijwilligers verdienen waardering van iedereen

- Ook niet-betaald werk is waardevol, voor zowel mensen zelf als de hele samenleving. We stimuleren daarom het doen van vrijwilligerswerk en helpen mensen een mooie vrijwilligersplek te vinden als ze daar hulp bij nodig hebben, zeker als het dient als opstapje naar een betaalde baan. De participatiecoaches moeten daarom blijven.
- Vrijwilligerswerk mag nooit betaald werk verdringen. Wat een betaalde baan is, moet een betaalde baan blijven.
- Voor veel verenigingen en organisaties in onze stad zijn vrijwilligers onmisbaar voor hun voortbestaan. Waar mogelijk ondersteunt de gemeente hen bij het zoeken en/of behouden van hun vrijwilligers.
- We handhaven het mantelzorgcompliment. Voor jongeren die mantelzorg verlenen, bieden we bovendien extra begeleiding. Mantelzorg mag er niet toe leiden dat bijvoorbeeld schoolwerk of stages niet lukken.

5 INKOMEN EN ARMOEDEBESTRIJDING

In een rijk land als Nederland is het schandalig dat niet iedereen een fatsoenlijk inkomen heeft en kinderen opgroeien in armoede. Sterker nog, de coronacrisis heeft de ongelijkheid in Nederland alleen maar vergroot. De rijken werden rijker en mensen die het toch al lastig hadden kwamen nog verder in de knel. Dit moet en kan anders. Om te beginnen door fundamentele problemen aan te pakken, zoals de veel te hoge huren, de eigen bijdragen in de zorg en woekerrentes bij leningen.

Zolang dat niet gebeurt, laat Nijmegen zien hoe het ook kan. Mensen die niet zelf in een behoorlijk inkomen kunnen voorzien, helpen we zo goed mogelijk. Dat noemen we solidariteit. Het Nijmeegse minimabeleid behoort al tot de beste in Nederland. Dat moet zo blijven, we gaan daar niet op bezuinigen. Wel zien we dat het beleid soms nodeloos ingewikkeld is. We zijn teveel pleisters aan het plakken waardoor het aanbod onoverzichtelijk is geworden. Wie gebruik maakt van inkomensondersteuning - en ook nog schulden heeft - moet bovendien voldoen aan veel te veel regels. Een foutje is dan snel gemaakt. Het aanvragen van extra ondersteuning moet dus makkelijker en mocht het toch per ongeluk mis gaan, dan geven we hulp in plaats van een boete. Bovendien gaan we hier uit van vertrouwen. In Nijmegen geen stiekeme lijstjes zoals landelijk gebeurde in de toeslagenaffaire.

Een fatsoenlijk inkomen voor iedereen

- Iedereen heeft recht op een inkomen waar je fatsoenlijk van kan leven. Werken moet lonen en daarom willen we dat het minimumloon wordt opgehoogd naar 14 euro per uur. De gemeente Nijmegen geeft daarin zelf het goede voorbeeld.
- Helaas lukt het niet iedereen om zelf voor voldoende inkomen te zorgen. Mensen die het nodig hebben, kunnen op steun van de gemeente rekenen. Bij veranderingen in leefsituatie (zoals een scheiding of het uit huis gaan van kinderen) of veranderingen in het inkomen (bijvoorbeeld door deeltijdwerk) kijkt de gemeente direct met je mee en biedt zo nodig hulp.
- In Nijmegen maken we optimaal gebruik van de mogelijkheden binnen de participatiewet: we zorgen ervoor dat mensen maximaal mogen bijverdienen en we passen de kostendelersnorm zo soepel mogelijk toe. In Nijmegen geen boodschappenboete als je eens een keer iets van iemand cadeau krijgt.
- De dienstverlening van de gemeente is vriendelijk. Er moet niet gedacht worden vanuit regels en wat niet kan. We luisteren naar mensen wat ze echt nodig hebben.
- De participatiewet is lang niet voor iedereen geschikt. De gemeente moet binnen deze wet durven te experimenteren, bijvoorbeeld door een permanente ontheffing van regels voor chronisch zieken.
- Gedupeerden van de kinderopvangtoeslagaffaire moeten ook de komende periode kunnen rekenen op persoonlijke hulp van de gemeente. Niet alleen financieel, maar bijvoorbeeld ook bij contacten met de belastingdienst, opvoedproblemen en afwikkeling van (onterechte) schulden.

Goed minimum voor iedereen

- Geen kind mag opgroeien in armoede. In Nijmegen voorzien we gezinnen die het lastig hebben om rond te komen onder andere van een computer of laptop en een fiets. Daarnaast willen we het budget voor bijvoorbeeld sportactiviteiten en muziekles van € 275,00 verhogen naar € 400,00 zodat kinderen meer naast school kunnen doen en daarin een ruime keuze hebben.
- We bezuinigen niet op de Collectieve Aanvullende Ziektekostenverzekering. Mensen kiezen er niet voor om ziek te zijn en doen niet voor de lol een beroep op zorg, dus is het onacceptabel dat zorg voor mensen met een kleinere portemonnee duurder wordt.
- De lijst van producten die onder de bijzondere bijstand vallen, moet aangepast worden. Zo voegen we bijvoorbeeld een laptop toe, want daar kan je tegenwoordig niet meer zonder. Ook geven we mensen meer keuze bij wat ze echt nodig hebben.
- We vergroten de doelgroep die gebruik kan maken van de Nijmeegse meedoen-regeling. Voortaan kan iedereen met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum zich hiervoor melden. Dat betekent dat bijvoorbeeld ook werkende armen recht hebben op 150 euro om iets leuks van doen.

- We voeren een gratis digitale Stadspas in voor alle Nijmegenaren van 16 jaar en ouder. Zo ondersteunen we lokale ondernemers maar zeker ook de lokale cultuursector. Met de stadspas kunnen de gemeente, bedrijven en instellingen vouchers verstrekken voor cultuur, sport en educatie. Voor mensen met een laag inkomen biedt de stadspas extra kortingsmogelijkheden.
- In Nijmegen hebben we veel (vrijwilligers)organisaties die mensen met financiële problemen ondersteunen, bijvoorbeeld de Voedselbank, de Kledingbank, de Vincentius-vereniging en Quiet. Eigenlijk zouden zij niet moeten bestaan, maar zolang het nodig is, moet de gemeente deze organisaties helpen met bijvoorbeeld huisvesting en advies.

Schuldhulpverlening voor iedereen die dat nodig heeft

- De gemeente Nijmegen doet alleen zaken met bewindvoerders die sociaal handelen. Zakkenvullers, ten koste van mensen die het toch al moeilijk hebben, zijn hier niet welkom.
- We moeten extra oog hebben voor jongeren met schulden. We grijpen vroeg in met gerichte hulp als er schulden dreigen te ontstaan. Waar nodig nemen we schulden van jongeren over, zodat ze met een schone lei kunnen beginnen.
- Bij de buurtteams moet niet alleen oog zijn voor het welzijn van mensen, maar ook voor hun financiële situatie. Mensen met schulden trekken vaak te laat aan de bel vanwege stress en schaamte. De financieel expert in de wijk willen we behouden.

6 ZORG EN WELZIJN

De coronacrisis heeft de toenemende tweedeling in de zorg blootgelegd. Mensen met genoeg geld kunnen goede zorg ‘inkopen’ en leven langer, terwijl mensen met een krappe beurs het nakijken hebben en zelfs eerder sterven. In Nijmegen is dit niet anders. Marktpartijen die zorg en ondersteuning leveren, schieten als paddenstoelen uit de grond. Zij maken flinke winsten, terwijl publiek geld, bedoeld voor zorg, naar zorg zou moeten gaan. Bovendien moeten medewerkers steeds meer in minder tijd doen. Dat is niet alleen funest voor de werkdruk maar ook voor de kwaliteit en het contact met onze inwoners. In onze stad worden Nijmegenaren niet de dupe van bezuinigingen vanuit Den Haag. Iedereen die zorg nodig heeft moet hier in Nijmegen op kunnen rekenen, zonder extra kosten. De concurrentie tussen aanbieders van zorg moet stoppen. Zorg moet geregeld worden op basis van zorgbehoefte. Wij willen in Nijmegen goede, eerlijke en menselijke zorg, dichtbij, zonder overbodige bureaucratie, werkdruk en wachtlijsten. Aan de rechten en plichten van mensen met een zorgvraag wordt niet getornd en er komt een onafhankelijk gemeentelijk meldpunt zorg. We zetten meer in op preventie en vroegsignalering, onder meer in de jeugdzorg. Onze ouders verdienen een waardige oude dag en we bieden hen daarom de keuze: goede zorg thuis of een fijne plek in een kleinschalig zorgbuurthuis. In plaats van marktwerking kiezen wij voor samenwerking.

Goede zorg voor iedereen

- Mensen krijgen in Nijmegen de (thuis-)zorg die ze nodig hebben. We garanderen voor iedereen goede zorg op maat voor wie dat nodig heeft.
- Aan de rechten en plichten van mensen met een zorgvraag wordt niet getornd. Hun rechtspositie blijft geborgd.
- Er komt een onafhankelijk gemeentelijk meldpunt zorg, waar mensen terecht kunnen voor klachten en opmerkingen over hun (WMO) zorgverlener, het brede basisteam, de wachttijd of toekenning van zorg.
- Dit gemeentelijk meldpunt werkt met een klachtenregeling. Het registreert alle klachten en opmerkingen, bemiddelt zo nodig bij oplossingen, en meet achteraf de tevredenheid van elke cliënt.
- We pakken eenzaamheid aan door inzet van meer activiteiten in de wijken (informele buurtzorg) en ervaringsdeskundigen.
- We zetten in op Zorgbuurthuizen onder andere door bestaande gebouwen in de wijk te transformeren.
- Bij de huishoudelijke hulp staat kwaliteit voorop. Dat geldt voor zowel inwoners die verzekerd moeten zijn van goede, betrouwbare zorg, als medewerkers die verzekerd moeten zijn van een fatsoenlijk salaris en goede arbeidsomstandigheden. Om dit te bereiken moet de gemeente meer dan nu regie voeren. Met organisaties die slechts uit zijn op hoge winsten, doen we geen zaken.
- Er komen meer alternatieven voor zorg in natura. De mogelijkheid voor een persoonsgebonden budget (PGB) blijft behouden, maar PGB-fraude willen we ten alle tijde bestrijden.

Betere jeugdzorg voor iedereen

- We plegen grote inzet op preventie en vroegsignalering; hoe eerder een kind of een jongere en zijn ouders geholpen worden, hoe beter.
- Jongeren worden geholpen binnen de vastgestelde termijnen. Wachttijden zijn niet aan de orde.
- Financiële tekorten op jeugdzorg worden niet getolereerd. Ondanks landelijke bezuinigingen voeren wij in Nijmegen geen kortingen door op onze jeugd.
- Er komt meer aandacht voor seksuele vorming en seksuele gezondheid aan jongeren, door onder andere scholing aan professionals, binnen de jeugdzorg, in het gemeentelijk sportbeleid en jongerenwerk.

Iedereen wordt gezien

- Daklozen, drugsverslaafden en mensen met psychiatrische problematieken verdienen perspectief met huisvesting, verslavingszorg en goede zorg door de GGZ.
- Volwassenen die sekswerk als beroep kiezen, moeten dit onder veilige en vrije omstandigheden kunnen doen, met dezelfde rechten en bescherming als andere burgers.

Een inclusieve stad voor iedereen

- Nijmegen is een diverse, kleurrijke stad. Iedere Nijmeegse organisatie werkt cultuursensitief en is een afspiegeling van onze stad.
- Nijmegen is een LHBTIQ+ vriendelijke stad en dat houden we zo. Intolerant gedrag wordt niet geaccepteerd. De gemeente voert een inclusief beleid met specifieke aandacht voor deze groep waarbij projecten die intolerant gedrag en geweld tegengaan worden gesteund.
- Ieder kind voelt zich gewenst op school. De gemeente zorgt dat er aanbod is om kinderen te leren om iedereen te accepteren hoe ze zijn, ongeacht huidskleur, seksuele voorkeur, beperkingen, handicap, er anders uitzien, autisme, etc.
- Discriminatie in het onderwijs en bij stages is onacceptabel, hiertegen treden we hard op.
- Goede inburgering begint met de taal. Er komen geen commerciële, louche aanbieders van inburgeringscursussen. De gemeente organiseert de inburgering zelf om goede kwaliteit te kunnen blijven borgen.
- Nijmegen blijft gastvrij voor vluchtelingen. We zijn voor kleinschalige opvang met behoud van de menselijke maat en goede voorzieningen voor deze mensen.

7 SPORT, CULTUUR EN ONDERWIJS

Het leven bestaat uit meer dan wonen en werken. Sport en cultuur dragen in grote mate bij aan het welzijn van mensen. Tijdens de coronaperiode hebben we gezien wat het met mensen doet als sociale activiteiten wegvallen. Nu het gewone leven weer terugkeert, is het niet voor iedereen vanzelfsprekend dat je mee kan sporten en genieten van het culturele aanbod. Terwijl dat juist zo belangrijk is. Meedoen in de samenleving is leuk, leerzaam en gezond. Ontmoeting en beweging zijn het beste medicijn tegen eenzaamheid. Bovendien zien we een toenemende kansenongelijkheid bij kinderen en jongeren. Geldgebrek bij ouders kan ertoe leiden dat kinderen niet dezelfde mogelijkheden hebben als vriendjes en vriendinnetjes. Dat is niet alleen onrechtvaardig, het zet ze ook al op jonge leeftijd op grote achterstand, die later moeilijk in te lopen is.

Nijmegen kent een bloeiende sportcultuur en dat willen we graag zo houden. Grote evenementen als de Vierdaagse, de Marikenloop en de Zevenheuvelenloop zijn publiekstrekkingen van formaat en zorgen steevast voor duizenden enthousiaste bezoekers. De SP zet zich in voor een laagdrempelig en toegankelijk sportaanbod. Dat doen we door de verenigingen waar nodig te ondersteunen en een breed aanbod aan sport en beweging te stimuleren, van wandelen tot wakeboarden. Ook cultuur is ongelofelijk belangrijk. Niet alleen voor de stad als geheel, maar voor iedere Nijmegenaar om zich te kunnen ontwikkelen. Wij vinden dat het aanbod van kunst en cultuur voor iedereen toegankelijk moet zijn. Daarom zetten we in op kunst in de wijken en het behouden van de mooie instellingen die we hebben in de stad. We ondersteunen kleinere initiatieven en zorgen voor een spreiding van cultuuraanbod over de stad. De tweedeling in het onderwijs gaan we tegen. Op school moet ieder kind mee kunnen doen met het onderwijs, ongeacht wie je bent of waar je vandaan komt. We zetten in op kleinschalige gemengde scholen en zorgen voor extra ondersteuning waar nodig. Geldgebrek bij ouders heeft grote gevolgen voor kinderen; zij verlaten school zonder zwemdiploma, zonder de kans om muziek te leren of komen in de problemen omdat bijles onbetaalbaar is. Dit gaan we tegen door het uitbreiden van het Zwemfonds en het ondersteunen van muzieklessen op school.

Voor iedereen een sportieve stad

- Nijmegen krijgt een nieuw multifunctioneel zwembad op de Winkelsteeg. Het bad wordt zowel een zwemparadijs voor recreatief gebruik als een volwaardige zwemvoorziening voor de wedstrijdsport. Het zwembad in Dukenburg en het openluchtbad de Goffert blijven open.
- Er komt een nieuw urban skatepark in de stad, waar we samen met skaters aan bouwen.
- We investeren in de breedtesport en activiteiten om beweging te stimuleren. Veel sportverenigingen kampen met een tekort aan vrijwilligers en verkeren -al dan niet als gevolg van de coronacrisis- financieel in zwaar weer. Sportclubs verdienen onze steun en moeten door deze moeilijke fase worden geholpen.
- Uniek sporten wordt voortgezet om mensen met een beperking te ondersteunen bij het vinden van een sport.
- Er worden geen cadeautjes gegeven aan profclubs. NEC mag het Goffertstadion kopen voor de boekwaarde en uitbreiden voor sport- en onderwijsdoeleinden. Woningbouw in het Goffertpark of op het stadion staan we niet toe.
- In alle wijken worden voldoende speeltuintjes, trap- en basketbalveldjes, skatebaantjes, fitnessstoestellen en beweegparcoursen aangelegd.
- Als aanvulling op het bestaande "Sjors sportief", krijgen alle Nijmeegse jongeren een sportstrippenkaart waarmee ze laagdrempelig kennis kunnen maken met verschillende sportverenigingen.
- Alle sportverenigingen in de stad moeten kunnen rekenen op hoogwaardige accommodaties. In het snel groeiende Nijmegen-Noord komen nieuwe sportfaciliteiten, waaronder een multifunctionele sporthal.

Kunst en cultuur is er voor iedereen

- We behouden de kunstbus, zodat scholieren regelmatig een culturele activiteit kunnen bezoeken.
- Scholieren kunnen maandelijks een cultuurorganisatie bezoeken.
- Iedereen moet binnen fietsafstand bij een bibliotheek terecht kunnen.
- Het budget voor kindregelingen voor sport en cultuur gaat van 250,- naar 400,- per kind.

- We maken erfgoed zichtbaar en bereikbaar, zodat iedereen de Nijmeegse geschiedenis kan waarderen.
- We behouden kleinschalige musea waar iedere Nijmegenaar naartoe kan, zoals het gebroeders van Lymborch Huis.
- We koesteren onze musea, in het bijzonder kleinschalige en lokale kunst.
- Er komt een podium op de Lentse warande voor gebruik door lokale artiesten. Het eiland Veur-Lent wordt geschikt gemaakt voor de organisatie van evenementen.
- We ondersteunen projecten en evenementen in de wijken.
- Meer aandacht en ondersteuning voor kleine podia.
- We maken een plan voor meer kunst in de wijken. In het kader van sociale cohesie moedigen we bewoners aan hun eigen leefomgeving te verfraaien door middel van zelfgemaakte kunst in de openbare ruimte.
- Er komt voldoende ondersteuning voor monumentale parken en musea en gebouwen.

Iedereen heeft recht op goed onderwijs

- Ieder kind moet in de eigen wijk naar school kunnen. We behouden de schoolwijzer en de leerlingenplafonds om segregatie tegen te gaan.
- Met het Zwemfonds zorgen we ervoor dat er geen kind van de basisschool afgaat zonder zwemdiploma.
- De gemeente ondersteunt scholen bij het aanbieden van gratis bijles.
- Elke school stelt gratis ruimte beschikbaar voor huiswerkbegeleiding en buurtactiviteiten. De gemeente ondersteunt hierbij als dat nodig is. Huiswerkbegeleiding zelf maken we echt gratis, zonder eigen bijdrage van ouders.
- Veel ouders kunnen muziekles niet betalen. We ondersteunen scholen bij het aanbieden van muziekles.
- In Nijmegen kan elk kind meedoen met uitjes van school.
- We zorgen voor goed en betaalbaar leerlingenvervoer.
- De gemeente blijft laaggeletterdheid bestrijden, onder andere via de Gelijke Kansen Alliantie.
- De gemeente ondersteunt scholen bij het vernieuwen en verduurzamen van schoolgebouwen. We besteden extra aandacht aan ventilatie en een prettige werkomgeving.
- De gemeente helpt kinderen die vastlopen in het passend onderwijs. Samen met scholen en betrokken instanties wordt gezocht naar oplossingen voor elk kind.
- Vmbo-scholen worden niet groter dan 600 leerlingen. Hiermee behouden we kleinschalig onderwijs.
- We zetten in op een bibliotheek op elke school.
- Via speciale programma's blijven we inzetten op het sociale klimaat in en buiten de schoolklas. Pestgedrag en buitensluiting op basis van bijvoorbeeld religie, gender, afkomst, beperkingen en seksuele voorkeur worden op een aansprekende wijze aan de orde gesteld.

Goede stagemogelijkheden voor iedere scholier en student

- Er is een enorm tekort aan stageplekken. De gemeente zet - als grote werkgever - in op het creëren van meer stageplekken bij de eigen projecten en inkopen. Ook ondersteunen we bedrijven die meer stages weten aan te bieden.
- Voor projecten en onderzoeken werkt de gemeente samen met de onderwijsinstellingen.
- Voor sectoren die niet voldoende stageplaatsen kunnen bieden (bijvoorbeeld de zorg) helpt de gemeente bij de opzet van simulatie-omgevingen. Zo worden beroepskrachten ontzien en leiden we studenten op met voldoende praktijkervaring.

8 EEN MOBIELE STAD

Alle wijken in Nijmegen hebben recht op goede bereikbaarheid per fiets, openbaar vervoer of auto. In een steeds drukker wordende stad is dat niet vanzelfsprekend. De afgelopen jaren verdwenen steeds meer buslijnen uit het centrum en niet alle wijken beschikken over volwaardige busverbindingen. De fiets is een populair vervoermiddel en Nijmegen beschikt over goede fietsvoorzieningen. Deze zijn echter hoofdzakelijk in en rondom het centrum geconcentreerd. Er is veel discussie geweest over de versmalling van de Graafseweg. De SP vreest dat de versmalling van de hoofdwegen leidt tot sluijperverkeer, en wil daarom eerst inzetten op alternatieven voor de auto, zoals openbaar vervoer. In steeds meer wijken dreigt betaald parkeren te worden ingevoerd. Wat de SP betreft moeten alle wijken goed bereikbaar zijn. Voor wijken die verder van het centrum af liggen, komt er een inhaalslag om fietsen aantrekkelijker te maken. Daarnaast komt er voor alle Nijmegenaren een busvoordeelabonnement waarmee reizigers voor één euro per week onbeperkt kunnen reizen buiten de spits. Daarmee bestrijden we de filedruk en dringen we uitstoot van het wegverkeer terug. Betaald parkeren is voor de SP alleen acceptabel als bewoners daar in meerderheid achterstaan. Schone vormen van vervoer moeten worden gestimuleerd door ze aantrekkelijker te maken dan de auto.

Openbaar vervoer voor iedereen

- We geven het openbaar vervoer een forse impuls met de introductie van een busvoordeelabonnement. Voor één euro per week kunnen alle Nijmegenaren voortaan onbeperkt reizen in alle stads- en streekbussen in Nijmegen en omgeving tijdens de daluren. Daarmee stimuleren we schone mobiliteit, bevorderen we sociale contacten en geven we een extra impuls aan de binnenstad en de lokale economie. De bestaande goedkope busabonnementen voor 65+ers en minima zetten we voort, waarbij (klein)kinderen tot 12 jaar gratis mogen meereizen.
- Het centrum blijft bereikbaar met het openbaar vervoer. Iedere wijk hoort een verbinding met het stadscentrum en/of het centraal station te hebben. We voegen buslijnen toe die Plein 1944 en Kelfkensbos bedienen, zodat ook mensen die minder goed ter been zijn het centrum makkelijk kunnen bereiken.
- Om het uitkleden van het openbaar vervoer te stoppen moet Nijmegen zelf de regie nemen over het busvervoer door een gemeentelijk of regionaal vervoersbedrijf zonder winstoogmerk te starten.
- Wijken moeten ook in de avonduren kunnen rekenen op busvervoer. Belbussen of taxibusjes zijn geen volwaardig alternatief voor reguliere lijndiensten.
- Alle bushaltes worden toegankelijk gemaakt voor mindervalide reizigers. Op plekken waar nu nog geen bushokje is, maar reizigers en/of buurtbewoners wel daarom vragen, wordt deze aangebracht. Bij nieuwbouw wordt voldoende ruimte voor ontsluiting per openbaar vervoer ingepland.
- Wijzigingen in de dienstregeling van bussen worden altijd met de bewoners afgestemd. Het belang van de busreiziger staat hierin voorop.

Verkeersveiligheid en toegankelijkheid voor iedereen

- Het gebied rondom het Centraal Station is druk en onoverzichtelijk. Bij de herinrichting van het stationsgebied dient de verkeersveiligheid voorop te staan.
- De toegankelijkheid van de stad laat op sommige plekken te wensen over. We zorgen dat de toegankelijkheid voor mindervaliden overal is gewaarborgd.
- Met onze grootse plannen voor het openbaar vervoer zal de verkeersoverlast in woonwijken op termijn verdwijnen. Tot die tijd zullen we terughoudend zijn met het versmallen van hoofdwegen. Zonder goede alternatieven blijft men de auto gebruiken. Daarmee is het milieu niet geholpen. Bovendien ontstaat er dan sluijperverkeer en dus overlast.
- In woonwijken is 30 kilometer per uur de standaard. Op de doorgaande wegen wordt de groene golf verbeterd om de uitstoot van remmend en optrekkend verkeer terug te dringen en de reistijd te verkorten. In woonwijken krijgen voetgangers en fietsers de prioriteit boven automobilisten ter verbetering van de verkeersveiligheid.
- We experimenteren met de verhuur van alternatieve schone vervoersvormen zoals E-bikes en licht elektrische voertuigen. De gemeente organiseert dit zelf en zonder winstoogmerk. Daarmee waarborgen we de betaalbaarheid en voorkomen we wildgroei van commerciële aanbieders.

Stimuleer fietsen voor iedereen

- Bij de treinstations Dukenburg, Goffert, Lent en Heyendaal komen gratis bewaakte fietsenstallingen. De reeds bestaande bewaakte fietsenstallingen blijven gratis.
- Achterstallig onderhoud van fietspaden wordt aangepakt. Bij herinrichting van wegen worden fietspaden vrijliggend aangelegd ter verbetering van de verkeersveiligheid.
- In het centrum komen meer fietsenstallingen en fietsparkeervakken. In woonwijken komen meer autoluwe straten met voorrang voor fietsers. Bij openbare gebouwen dienen standaard laadpalen te zijn voor elektrische fietsen.
- Het fietspadennetwerk wordt uitgebreid. Bij de aanleg van nieuwe (snel)fietspaden krijgen de wijken die het verst van het centrum liggen de prioriteit.
- De gemeente treedt terughoudend op met het verwijderen van fietsen. Mindervalide fietsers moeten hun fiets dichtbij voorzieningen kunnen plaatsen. De fiets krijgt hiertoe een zichtbaar kenmerk, zodat de AFAC deze fiets niet verwijdert.

Betaalbaar parkeren voor iedereen

- Baas in eigen buurt: wijkbewoners beslissen zelf over de invoering van betaald parkeren. Pogingen om dit van bovenaf op te leggen behoren wat de SP betreft tot de geschiedenis.
- De bestaande tarieven voor parkeren in garages en op straat worden niet verhoogd. Het tarief van de parkeervergunning voor aanwonenden is mede dankzij de SP fors verlaagd naar 1 euro per maand (Centrum 4 euro per maand). Ook dit tarief mag niet stijgen.
- Elektrisch rijden stimuleren we door meer laadpalen aan te brengen in de openbare ruimte. Lantaarnpalen die worden vervangen krijgen oplaadpunten voor wijkbewoners.
- Niemand gaat voor de lol naar het ziekenhuis. Daarom wordt het parkeertarief bij het CWZ afgeschaft zodat patiënten en bezoekers niet onnodig op kosten worden gejaagd.

9 BESTUUR, BELASTINGEN EN MIDDELEN

De overheid is er voor iedereen. De lokale overheid is er om het algemeen belang van de Nijmeegse bevolking te dienen. Toch hebben veel mensen het gevoel dat de overheid er niet voor hen is, en vooral geld en aandacht besteedt aan zaken waar alleen een kleine groep gefortuneerden van profiteert. Landelijk is dat al jaren het geval met VVD-beleid waarbij vooral de 1% rijken en grote bedrijven profiteren en de bevolking steeds hogere lasten betaalt. Het gevoel dat de overheid er is voor iedereen wordt bij veel mensen gemist, ook lokaal. Voorbeelden zijn de poging om bovenaf van betaald parkeren op te leggen zonder bewoners zeggenschap te geven, bouwplannen waar de buurt nauwelijks inspraak heeft, of een omgevingsdienst die in plaats van streng te controleren op milieuvervuiling aan de leiband van asfaltproducenten lijkt te lopen. Allemaal zaken die het vertrouwen in de overheid beschadigen.

De landelijke overheid verlaagt al jaren de belastingen voor bedrijven en mensen met een hoog inkomen of veel vermogen. De effectieve lasten voor het overgrote deel van de bevolking gingen steevast omhoog. Tel daarbij een energierekening voor huishoudens die komend jaar voor een enorme lastenstijging zorgt en er is alle reden om lokaal te repareren waar ‘Den Haag’ het laat afweten. In Nijmegen gaan we dat doen door de onroerend zaakbelastingen (OZB) op woningen met 50 procent te verlagen en de belastingen op niet woningen/bedrijfspannen met eenzelfde bedrag te verhogen. Nijmegen is daarmee de eerste gemeente in Nederland die de koopkracht van haar inwoners effectief verhoogt. Huishoudens in Nijmegen besparen hiermee gemiddeld 1% van hun netto inkomen. Bedrijven/vastgoedverhuurders betalen hierdoor maximaal 0,5% van hun bruto omzet meer aan belastingen.

De gemeente is voor haar inkomsten sterk afhankelijk van de rijksoverheid en kan al jaren niet varen op een stabiele inkomstenbron via het gemeentefonds. Waar het ene jaar fors bezuinigd moet worden, zijn twee jaar later weer miljoenen extra te besteden. Voor komende jaren lijkt het erop dat Nijmegen zo’n 20 miljoen extra kan uitgeven. Het betreft dan 4 miljoen euro aan niet uitgegeven middelen als gevolg van arbitragezaak jeugd, de gemeente spaart nu jaarlijks 4 miljoen euro meer voor risico’s dan noodzakelijk is en er kan zo’n 2 miljoen euro minder worden uitgegeven aan (regionaal) bestuurlijke hobby’s. Verder lijkt de komende herijking van het gemeentefonds voor Nijmegen positief uit te pakken wat waarschijnlijk minimaal 10 miljoen euro extra aan jaarlijkse inkomsten oplevert.

Beter luisteren naar iedereen

- De gemeente is er voor haar inwoners, niet andersom. Nijmegenaren worden daarom altijd betrokken bij zaken die hen direct aangaan.
- “Mijn wijkplan” zetten we voort. Het geeft inwoners directe inspraak in wat er in hun eigen omgeving nodig is.
- Als de gemeente een stadspelling of referendum organiseert, moet de uitkomst ook gerespecteerd worden.

Voor iedereen betere dienstverlening

- De gemeente doet steeds meer digitaal. Dat is prima, maar we moeten ook oog houden voor mensen die minder digitaal vaardig zijn. Voor hen is er altijd een niet-digitaal alternatief.
- We investeren extra in digitale geletterdheid zodat meer mensen mee kunnen (blijven) doen in onze veranderende samenleving. Dit kan bijvoorbeeld door het aanbod van cursussen in wijkcentra en bibliotheken te vergroten.
- Digitalisering biedt kansen en mogelijkheden, maar zeker ook risico’s. Zo zijn informatieveiligheid en het waarborgen van privacy belangrijker dan ooit. De gemeente heeft hierin een grote verantwoordelijkheid en moet daar de komende jaren ook extra in investeren.

Regionaal samenwerken voor iedereen

- Waar het nuttig en nodig is, steunen wij regionale samenwerking met andere gemeenten. Daarbij staat voor de SP centraal dat geld dat we erin steken doelmatig besteed wordt (geen cadeautjes aan het bedrijfsleven) en de gemeenteraad ten allen tijde haar democratische controle uit kan oefenen.

Voor iedereen geeft de gemeente het goede voorbeeld

- Met het inkoopbeleid van de gemeente gaan we lokale ondernemers meer kansen bieden. Dit kan door ze actief te benaderen voor opdrachten, maar ook door aanbesteding te koppelen aan projecten met stageplekken voor onze jongeren en opleidingsbanen voor langdurig werkzoekenden uit Nijmegen.
- De gemeente moet alleen zaken doen met bedrijven die verantwoord ondernemen. We vinden het belangrijk dat partners van de gemeente oog hebben voor het milieu en goede arbeidsvoorwaarden. Als de gemeente producten en diensten inkoop, kiezen we voor biologisch en fairtrade.
- Voor politici gelden dezelfde regels als voor werknemers. Hoge onkostenvergoedingen brengen we terug naar normale proporties. Vergoedingen voor raadsleden gaan wat ons betreft in Nijmegen niet omhoog.
- Een goede ambtenaar is goud waard. De gemeente moet meer investeren in eigen kennis en kunde en minder afhankelijk worden van dure consultants en adviseurs.
- We stellen een gemeentelijke functionaris toegankelijkheid aan.

Eerlijke belastingen voor iedereen

- Dankzij de SP is Nijmegen de enige stad in Nederland waar bewoners geen afvalstoffenheffing betalen en dat houden we zo. Dat scheelt huurders in Nijmegen zo'n 300 euro per jaar.
- Nijmegen blijft de MKB-vriendelijkste gemeente van Nederland wat betreft lokale belastingen. Dankzij de SP betalen ondernemers in een gehuurd pand geen onroerend zaakbelasting (OZB) en dat blijft zo. De OZB-aanslag wordt betaald door eigenaren van bedrijfspanden, wat in 80% van de gevallen vastgoedverhuurders zijn.
- We verlagen OZB op woningen met 50% en ter compensatie hiervan verhogen we de OZB voor niet woningen/bedrijven met eenzelfde bedrag. Zo geven we in Nijmegen onze inwoners een tegemoetkoming in de enorme stijging van de energierekening en laten we vastgoedeigenaren van bedrijfspanden een iets hogere rekening betalen. Woningcorporaties krijgen de plicht de huren voor huurders te verlagen omdat ze minder OZB hoeven te betalen.

Een sluitende begroting voor iedereen

- De plannen van de SP kosten jaarlijks 15 miljoen euro extra en passen ruimschoots in de begroting waarin naar verwachting 20 miljoen euro meer te besteden is. De drie grootste kostenposten bedragen samen 10 miljoen euro per jaar. Het gaat dan om 500 stadsbanen die jaarlijks 5 miljoen euro kosten omdat we uitkeringsgeld kunnen gebruiken om de banen te betalen. Het vrij reizen voor iedereen (busvoordeelabonnement voor 1 euro per week) kost naar schatting maximaal 3 miljoen euro. De lagere opbrengsten voor sociale huur en goedkope koopwoningen bedraagt naar schatting 2 miljoen euro per jaar. Alle overige kleinere posten samen komen uit op zo'n 5 miljoen euro extra per jaar.

SP **NIJMEGEN**

**Molenweg 95
6543 VA Nijmegen**

**(024) 322 93 88
nijmegen@sp.nl
www.nijmegen.sp.nl**